

Projektno učenje na ranom razvoju

DECU NE OBLIKUJEMO, PODRŽAVAMO IH

Decu je lako zainteresovati i motivisati na učenje ukoliko je metod rada drugačiji i zanimljiv. “Oni uče da sakupljaju podatke sa različitih strana. Dvadeset prvi vek nije vek memorisanja podataka već njihovog pronalazjenja i korišćenja. Danas se obrazivanim smatraju oni koji umeju da prave sintezu činjenica i odnosa između pojava i ljudi”, kaže profesorka razredne nastave Gordana Josimov

Često kažemo da bi odrasli mogli da uče od dece, a ne obrnuto, i to je donekle tačno. Takođe, pitamo se ko je kriv ako dete nije dovoljno zainteresovano za učenje – da li je za to kriva obrazovna politika Srbije, da li su vaspitači, učitelji, nastavnici i profesori nedovoljno motivisani, ili to zavisi od roditelja ili deteta.

Temelj ličnosti svake jedinke postavlja se u ranom detinjstvu, a kako će se dete razvijati u budućnosti u mnogome zavisi od obrazovanja u najranijem uzrastu. U ranom periodu, pre nego što krenu u školu, deca imaju veliku želju da upoznaju svet oko sebe. Motivacija za učenjem je vidljiva i ukoliko se podstiču njihove sposobnosti, interesovanja i kreativnost ostvariće veliki napredak, a to im može pomoći da lakše pristupaju novim izazovima u svakodnevnom životu.

U Srbiji se već nekoliko godina primenjuje projektni pristup učenju, ili kako se u okviru predškolskih ustanova govori – planiranju projekata. Ovaj pristup podrazumeva različite strategije sticanja znanja, kroz istraživanje, igru, imaginaciju, rešavanje problema, iskustvo ili kroz situacije učenja. Specifično je to što u radu ne učestvuju samo vaspitači i

deca, već i roditelji i stručnjaci iz različitih oblasti . Osnovno polazište projektnog učenja je osluškivanje interesovanja dece na osnovu kojih se kreiraju projekti, a svako dete u ovim projektima učestvuje sa svojim znanjima i veštinama pomoću kojih izražav svoju kreativnost i sposobnosti na najbolji mogući način.

PRIPREMA DECE ZA ŽIVOT

Predškolska ustanova “Dečja radost” Pančevo od 2017. godine sprovodi program projektnog učenja u okviru projekta Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i UNICEF-a “Godine uzleta” koji će promenjivati do 2021. godine,

“Ne može da se kaže da je stari program bio loš, ali u novim osnovama rada akcenat je na dugoročnim ciljevima. Suština je u pripremi dece za život, na prepoznavanju njihovih potencijala i podršci u podučavanju kako da ih maksimalno razviju. Deca nisu nešto što mi oblikujemo, već je potrebno da se njihovi kapaciteti prepoznaju i podrže, kroz praktikovanje veština. Oni ne treba samo da gledaju, već da sami osete radost otkrića”, rekla je Ana Nenadić, stručna saradnica PU “Dečja radost”.

U privatnim vrtićima se takođe radi na implementaciji novih metoda rada.

“Polazno odredište ovog programa je vera u kapacitete dece predškolskog uzrasta, ubeđenost da mogu aktivno da učestvuju u svom učenju i razvoju. Program ističe značaj igre i zajedničkog učešća dece i odraslih u procesu učenja. Svi učesnici su važni i u skladu sa svojim kompetencijama usmereni na sprovođenje aktivnosti koje imaju za cilj celoživotno učenje, a stavljaju u fokus dete i njegovo interesovanje”, rekla je Vesna Zeng, stručna saradnica vrtića “Kefalica” čiji se rad zasniva na intergrisanom i temaskom pristupu Prema njenim rečima, cilj je da kroz različite načine učešća deca svojim autentičnim iskustvima doprinesu zajednici učenja.

KAKO FUNKCIONIŠE PROJEKTNO UČENJE

Projektno učenje realizuje se kao planirano učenje u životno praktičnim situacijama kroz igru i istraživanje, u kojima se na kreativan način prave veze između prethodnog i novog iskustva. U predškolskim ustanovama, vaspitači i vaspitačice pokreću i “provociraju” teme na osnovu slušanja pitanja i ideja i pitanja dece. Oni prate u kojim pravcima se širi istraživanje i na osnovu toga planiraju sledeće korake. S obzirom na to da sve teme imaju mogućnost da budu istražene na razne načine, mesto učenja se pomera sa vrtića ka spolja, gde značajnu ulogu ima lokalna zajednica. U učenju na taj način učestvuju i deca i odrasli, a predškolsko vaspitanje omogućava vidljivost dece u zajednici.

Vrtić “Kekec” je u poslednjih godinu dana počeo da uvodi projektno učenje u svoj sistem rada. Oni se nalaze u centru Pančeva, pa su mališani iz vrtića često vaspitačicama postavljali pitanja u vezi sa zgradama: ko ih je sagradio, zašto su neke stare, neke nove, ko je napravio određene spomenike, a to je iniciralo projekat “Zajednički istražujemo grad kroz umetničke aktivnosti”.

“Odlučili smo da proučimo centar grada. Počeli smo od Zavoda za zaštitu spomenika i Narodnog muzeja, gde smo naišli na veliku srdačnost i otvorenost za saradnju. Posetili smo izložbe, upoznali smo se sa zgradama, posmatrali kako se uređuju zelene površine u čemu nam je pomoglo JKP “Zelenilo”, a usput smo saznavali o nekim novim ličnostima o kojima smo kasnije pričali. Na primer, kada smo govorili o Mihajlu Pupinu, pozvali smo Dragoljuba Cucića, direktora Regionalnog centra za talente “Mihajlo Pupin”, i tako za svaki segment koji smo proučavali. Deci se sve jako dopalo, a takođe smo veliku podršku dobili i od roditelja“, kaže vaspitačica PU “Kekec” Ljijana Markov.

U vrtiću “Kefalica” deca su skoro mesec dana izučavala temu “Zimska bajka”. Nizom aktivnosti posvećenih zimi, kroz običaje i kulturu učili su

o Severnom polu i Eskimima. Krajnji cilj je bio izgradnja igloa, što je sa uspehom realizovano. Učestvovala su deca od tri do pet godina.

“U našem vrtiću je od presudne važnosti tematsko planiranje i učenje kroz projekte, a sve aktivnosti su usmrene na realizaciju teme. Odogovarajućim igricama kojima je cilj da se savlada planirani sadržaj podstiče se razvoj potencijala dece. Sve je povezano i ima svoj cilj”, objašnjava Vesna Zeng.

MALI PRINC

Crtanje dece je od neprocenjivog značaja. “Deci je jako važno da se izraze. U predškolskom periodu postoje predlikovne radnje, kao što su švrljanje i šaranje, ali je to zapravo izražavanje emocija kroz liniju. Kasnije dete to radi kroz crtanje. Često će deca moći da se izraze bolje kroz crtež nego govorom”, istakao je Emil Sfera, likovni pedagog u PU “Dečja radost”.

Vaspitačica Ljiljana Markov naglasila je da je projektno učenje značajno i vaspitačima zato što motivišu decu da počnu da razmišljaju, kritički prosuđuju i na taj način pripremaju se za školu i za život.

“Ukoliko želimo da proverimo da li su deca usvojila znanja daćemo im test, ali ukoliko želimo da proverimo da li su ta znanja primenjiva u životu primenjujemo projektnu nastavu gde deca povezuju sve što su naučila i svoja životna iskustva”, objasnila je profesorka razredne nastave Gordana Josimov u OŠ “Ruđer Bošković” koja smatra da metoda projektnog učenja razvija kritičko mišljenje kod dece.

“Oni uče da sakupljaju podatke sa različitih strana. Dvadeset prvi vek nije vek memorisanja podataka već njihovog pronalaženja i korišćenja. Danas se obrazivanim smatraju oni koji umeju da prave sintezu činjenica i odnosa između pojava i ljudi”, zaključuje Gordana Josimov.

Čini se da je decu lako zainteresovati i motivisati na učenje kada je metod rada drugačiji i zanimljiv, kada oni stvarno učestvuju i svaki njihov potez je značajan za realizaciju projekta.

Projekat „Zajedno za decu“, sprovode CIP – Centar za interaktivnu pedagogiju (CIP Centar) u saradnji sa Fondacijom za otvoreno društvo, Srbija. Stavovi i mišljenja izneti u ovom tekstu ne odražavaju nužno stavove CIP Centra i donatora.